

دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ترین قشر از کرونا

دانش‌آموزان به عنوان سرمایه‌های علمی کشور از اهمیت بالایی برخوردار هستند، اما با شیوع کرونا و جایگزین شدن آموزش مجازی به جای حضوری، وضعیت آنها تغییر کرد لذا می‌توان گفت که شاید بزرگترین و مهمترین قشر آسیب‌دیده از کرونا، دانش‌آموزان هستند.

ایسنا/آذربایجان شرقی دانش‌آموزان به عنوان سرمایه‌های علمی کشور از اهمیت بالایی برخوردار هستند، اما با شیوع کرونا و جایگزین شدن آموزش مجازی به جای حضوری، وضعیت آنها تغییر کرد لذا می‌توان گفت که شاید بزرگترین و مهمترین قشر آسیب‌دیده از کرونا، دانش‌آموزان هستند.

وقتی حرف از دوران دانش‌آموزی و مدرسه به میان می‌آید، بلافاصله ذهن ما به سمت تخته، بوی گچ، ناظم، مدیر و شور و هیاهو کلاس‌های درس می‌رود، اما دو سال است که به دلیل شیوع کرونا آموزش حضوری تعطیل شده و آموزش مجازی جایگزین آن شده است.

آموزش مجازی و اینترنتی نیز مزایا و معایب خاص خود را داشت؛ از طرفی دانش‌آموزان زمان بیشتری برای تحصیل داشتند و از طرفی بی‌تجربگی در استفاده از فضای اینترنت و شبکه‌های شاد، قطع و وصل اینترنت، نابلدی معلمان و هزاران مشکل دیگر آنها را درگیر کرد که شاید بتوان گفت، معایب آموزش مجازی اگر از مزایای آن بیشتر نباشد، کمتر هم نیست و این را تنها کسی می‌تواند به درستی درک کند که واقعا با این موضوع سر و کله زده و درگیر بوده است لذا در رابطه با این موضوع مهم و مشکلات و معایب آموزش مجازی با کارشناسان این حوزه گفت‌وگو می‌کنیم؛

یک کارشناس و مشاور تحصیلی در رابطه با آموزش مجازی به ایسنا می‌گوید: در عصری که ما زندگی می‌کنیم، فضای مجازی در زندگی افراد تاثیر زیادی را دارد و دانش‌آموزان از آن مستثنی نیستند؛ اگر سواد رسانه‌ای آن را داشته باشند، نه تنها باعث ایجاد مشکل نمی‌شود بلکه سواد آنها را افزایش داده و درس خواندن را تسهیل می‌کند چرا که دسترسی و امکان مرور دروس به طور مداوم افزایش می‌یابد.

دکتر فائزه ابراهیمی صدر در ارتباط با معایب یادگیری دروس در فضای مجازی ادامه می‌دهد: یکی از بزرگترین مشکلات آن، اینترنت است، علاوه بر اینکه تاثیرات نامناسبی بر روی کودکان دارد، نبودن اینترنت مناسب و حتی شبکه‌های شاد در اختیار برخی از آنها و بلد نبودن روش استفاده از فضای مجازی از مشکلات دیگری است که دانش‌آموزان در این مدت با آن دست و پنجه نرم کردند و بر روی روح و روان آنها تاثیرات نامناسبی گذاشت.

یادگیری مجازی، دانش‌آموزان را بی‌انگیزه کرد

او اضافه می‌کند: خود معلم‌ها نیز چندان در بحث تولید محتوا جاافتاده نیستند و به علت اینکه دانش‌آموزان در کلاس درس حضور ندارند، ارتباط اجتماعی آنها تضعیف شده و انگیزه تحصیلی آنها پایین آمده است؛ از طرفی نشستن مداوم در خانه و شنیدن صدای معلم باعث خستگی دانش‌آموزان شده و انگیزه و انرژی درس خواندن را از آنها گرفته است که اکثر آنها اصلا در کلاس حضور ندارند.

او بیان می‌کند: مناسب نبودن محیط خانه برای آموزش آنلاین نیز یکی دیگر از مشکلات این دوران است؛ تعدادی از دانش‌آموزان مکان و شرایط مناسبی را برای یادگیری آموزش مجازی و ارتباط تصویری با کلاس را ندارند چراکه شاید محیط خانه‌ی آنها چندان هم آرام و بی‌تنش نیست.

ابراهیمی صدر خاطرنشان می‌کند: مشکل دوم این بود که اکثر خانواده‌ها سواد یا وقت کافی برای رفع اشکالات دانش‌آموزان را نداشتند که این مورد سبب افزایش تنش روانی و اضطراب در آنها شد، اما در کنار آن نباید از مزایای آموزش در فضای مجازی را هم نادیده گرفت چراکه دانش‌آموزان می‌توانستند فایل‌ها را برای چندین بار استفاده کرده و دروس را مرور کنند و علاوه بر آن با تکنولوژی جدید نیز آشنا شدند.

سطح استرس و وسواس دانش‌آموزان افزایش یافته است

او اظهار می‌کند: اکثر دانش‌آموزان و به ویژه نوجوانان که نیاز بیشتری به ارتباطات اجتماعی دارند، دچار انزوا و کم‌رویی شده و

بیشتر احساس افسردگی می کنند؛ ناامیدی، بی انگیزگی و افت تحصیلی از تبعات دیگر آموزش مجازی است و ما بیشتر با مشکل افزایش استرس و همچنین وسواس دانش آموزان مواجه هستیم، گاهی به حدی رسیده است که به سمت ایجاد وسواس فکری پیش می رود؛ بدین شدن خانواده نسبت به درس خواندن آنها و یاد نگرفتن مناسب مطالب نیز در افزایش سطح استرس و اضطراب آنها دخیل بود.

او یادآور می شود: علاوه بر مشکلات درسی، مشکلات خانوادگی نیز در این امر دخیل بوده است لذا تحت فشار قرار گرفتن از سوی خانواده، کاهش مهارت اجتماعی و دوستیابی از مهمترین مشکلات دانش آموزان است که تاثیرات بسیار بدی روی آنها گذاشته است.

این روانشناس و مشاور تحصیلی تاکید می کند: اگر بعد از دوسال مدارس حضوری شوند، ما با دو نوع دانش آموز روبه رو خواهیم بود؛ نوع اول که اصلا با مدرسه آشنا نبوده و بی تجربه هستند و عادت کردن آنها به مدرسه زمان می برد لذا معلم باید به جای اینکه با این موارد در سال اول ابتدایی مواجه می شد، اکنون به دانش آموزان سال دوم و سوم باید یاد دهد که خود کار سختی است و نیازمند همکاری تیمی و صبر و بردباری زیاد است؛ نوع دوم که تجربه ی قبلی از مدرسه دارند، با خستگی، خواب آلودگی و بی انگیزگی مواجه خواهند شد چرا که در خانه با آسایش خاطر چندین بار یک درس را مطالعه می کردند لذا معلم و تیم مدرسه باید با همکاری یکدیگر در جهت رفع این مشکلات تلاش بکنند و با صبر و بردباری و ایجاد فضای شاد در مدرسه، میزان مشکلات را کاهش دهند.

اثر پژوهی تاثیرات آموزش مجازی در دانش آموزان نیازمند زمان زیادی است

یک جامعه شناس نیز در این خصوص به ایسنا می گوید: اثر پژوهی آموزش غیر حضوری در دانش آموزان نیازمند سطح وسیعی از مطالعات و زمان زیادی است، اما به چند نکته می پردازیم؛ نکته اول اینکه انتقال نقش نهادی از یک نهاد اجتماعی به نهاد دیگر چندان کار آسانی نیست، در حال حاضر نقش آموزشی از مدرسه به خانواده انتقال یافته است که هیچ شباهت و نزدیکی کارکردی در حوزه آموزش جدی و آکادمیک باهم ندارند، کودک نمی تواند خانه را به عنوان فضای آموزشی ببیند و باور کند چرا که در خانه کارکردهای دیگری را دیده است، افراد خانه، افراد آموزشی مدرسه نیستند؛ این انتقال، خانواده را که فضای صمیمی با رابطه غیر رسمی و عاطفی شناخته شده است، با مشکل مواجه می کند.

موسی نیرومند ادامه می دهد: والدین در دراز مدت به دلیل آمیختگی و در هم تنیدگی دو نقش متفاوت که هم باید کارکردهای غیر رسمی و خانواده حفظ شود و هم از نظر آموزشی پیشرفت بکنند، دچار تعارض شده است که سبب ایجاد اختلاف در بین دانش آموز و خانواده می شود.

او اضافه می کند: از جهتی پیشبرد طولانی مدت ارتباطات آموزشی با سبک مجازی، اعتیاد اینترنتی، انزوای اجتماعی، افت تحصیلی و... را ایجاد کرده است و باید در نظر داشت که ارتباط والدین و اطرافیان با جریان آموزشی، ارتباط حساسی بوده و نمی توان به عنوان اصول و قوانین آموزش جدی دنبال شود.

نیازمند نگاه تفکیکی در حوزه آموزش مجازی هستیم

او بیان می کند: اگر قرار است تا آموزش مجازی به صورت طولانی مدت دنبال شود، نیازمند نگاه تفکیکی هستیم، نمی توان کودک را که هیچ ارتباط آموزش کلاسیکی ندیده، از همان کودکی از فضای مجازی وارد آموزش کرد و نیاز پرورشی در فضای مستقیم و ورود او به فضای مدرسه را در فضای مجازی جلو برد و اجتماعی کرد و در مسیر هنجارهای اجتماعی ارتقا داد.

نیرومند تاکید می کند: خانواده، مدارس و معلمان برای مواجه با آموزش مجازی نیازمند یادگیری هستند؛ مفاهیم هنجارها و روش های آموزشی باید به دانش آموزان و معلمان انتقال یابد لذا توصیه می شود در چنین فضایی، اجتماعی را ایجاد کرده و در این فصل با والدین ارتباط کرد تا در هم تنیدگی نقش دو نهاد باعث ایجاد کارکردهای نهادینگی در دانش آموزان نشود.